

Ефективна співпраця України з МВФ сприятиме стабілізації економічної ситуації в країні. Поновлення кредитування з боку МВФ прискорить реформування економіки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *International Monetary Fund [Electronic recourse]*. – Mode of access: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
2. *Lewis M. Boomerang – Travels in the New Third World / M. Lewis.* – W. W. Norton & Co, 2012. – 224 p.
3. *Feldstein M. The French Don't Get It [Electronic recourse] / M. Feldstein.* – Mode of access: <http://www.project-syndicate.org/commentary/the-french-don-t-get-it>.
4. *Alderman L., Craig S. Europe's Banks Turned to Safe Bonds a Costly Illusion [Electronic recourse]*. – Mode of access: <http://www.nytimes.com/2013/11/11/business/global/sovereign-debt-turns-sour-in-eurozone>.
5. «Рука помощи» от ЕС: Греции могут дать еще млрд евро [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://atn.ua/ekonomika/ruka-pomoshchi-ot-es-grecii-mogut-dat-eshche-86-milliardov>.
6. Боргова криза в Європейському Союзі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ufin.com.ua/analit_mat/drn/159.htm.
7. *Portugal: Second Review Under the Extended Arrangement / IMF Country Report No. 11/363.* – December 2011. – 129 p.
8. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
9. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
10. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.

АНАСТАСІЯ ПОДА

МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ПРОТИРІЧ ВІТЧИЗНЯНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Узагальнення трансформаційних процесів в економіці України та ідентифікація рівня інноваційності товарних, фінансових ринків, а також ринку праці показало відсутність системних цілеспрямованих заходів в межах державної політики щодо створення дієвого конкурентного середовища функціонування суб'єктів господарювання, що безпосередньо стосується й ринку інновацій. Рівень монополізму при переході об'єктів з державної форми власності до приватної практично не змінився, а демонополізація без

додаткових супровідних заходів не сприяла утвердженню ринкового механізму ціноутворення, а також не спонукала до підвищення конкурентоспроможності суб'єктів ринку. Вступ України до СОТ загострив проблему конкуренції й актуалізував питання розвитку інноваційних засад побудови конкурентних переваг вітчизняними суб'єктами господарювання. Оцінювання конкурентного середовища на різних типах товарних ринків дозволило виявити додаткові аргументи на підтвердження тенденції дезінтегрування і конвергенції традиційних галузей, а також реконфігурації бар'єрів входження в галузь. Дослідження структури різних типів товарних ринків України дозволяє констатувати, що упродовж 2000–2015 рр. в Україні не сформувалися позитивні тенденції розвитку середовища конкуренції: частка ринків з конкурентною структурою коливалася від 56,7% у 2008 р. до 42,7% у 2015 р., частка підприємств – суб'єктів монополізованих ринків та ринків з ознакою домінування – від 6,5% у 2009 р. до 40,6% у 2015 р., а частка олігопольних ринків, які зберігають потенціал обмеження конкуренції, змінювалася від 11,6% у 2000 р. до 16,7% у 2015 р [1, С. 4-5]. Крім того, проведені дослідження виявили зростання рівня концентрації на деяких конкурентних ринках, що призводить до загострення конкуренції на якісно новій основі. Зважаючи на відсутність реальних важелів активізації інноваційного процесу та існування в ньому «інноваційних прогалів», можемо констатувати: апробовані і результативні упродовж тривалого часу засоби побудови конкурентних переваг вичерпують свої можливості, що потребує пошуку нетрадиційних варіантів забезпечення економічного зростання в умовах інтенсифікації глобалізаційних процесів, інтелектуалізації усіх сфер суспільного життя й переходу на інноваційну модель розвитку.

Упродовж всього періоду існування Української держави відбувались чисельні спроби перегляду механізмів державного регулювання інноваційних процесів, однак всі вони не отримали бажаного успіху. Дослідження, проведені нами упродовж років незалежності України, показали зсування вітчизняної економіки до межі системної кризи – формування порогу несумісності з економіками розвинутих країн. Політика держави у царині структурної перебудови економіки не пов'язувалася з методологією реалізації інноваційної моделі розвитку, а здійснення поточних заходів орієнтувалося на вирішення часткових завдань (часто неузгоджених), що мало лише негативні наслідки – розвиток процесів стагнації економіки та її руйнування. В кінцевому результаті за переважною більшістю міжнародних рейтингів позиції України упродовж останніх років суттєво погіршилися. З іншого боку, в Україні у законодавчому порядку на період 2011–2021 рр. визнані пріоритетами інноваційної діяльності аерокосмічна галузь, біотехнології, ракето- і суднобудування та ряд інших галузей [2], однак в нашій державі відсутнє гармонізоване на всіх рівнях ієрархії організаційно-економічне забезпечення їх розвитку.

Протиріччя інноваційного процесу породжують цілу низку проблем, вирішувати які потрібно в комплексі:

– відсутність стратегії підвищення конкурентоспроможності національної економіки та її суб'єктів господарювання, стратегії переходу

України до інноваційної моделі розвитку і, як наслідок, – механізму їх причинно-наслідкових зв'язків та гармонізації;

- руйнування потужного науково-технічного потенціалу та неспроможність сформувати інтегрований механізм сприяння розвитку інноваційної діяльності, створення інноваційно-сприятливого середовища та виховання інноваційно-активного індивіда;

- відсутність ефективного (у першу чергу, за критеріями економії часу виробника і споживача) механізму виявлення, форматування і комерціалізації інновацій, який би узгоджував інтереси всіх учасників інноваційного процесу.

- відсутність достатніх фінансових ресурсів, що не дає змоги реалізувати перспективні, однак високоризикові, проекти, а також співпрацювати з іноземними партнерами на паритетних умовах;

- фактична втрата (як мінімум – розпорошення) висококваліфікованого персоналу високотехнологічних і наукоємних виробництв, повільні темпи створення національної креативної мережі та мотивації до творчої діяльності, що сформували тенденцію руйнування або неперспективного використання накопиченого технологічного потенціалу через реалізацію необґрунтованих проектів конверсії, диверсифікації, реструктуризації.

Крім того, динамічні події в економічному й політичному житті нашої країни упродовж останнього часу вносять корективи у форсайт вітчизняної економіки. Так, зважаючи на означені обставини, окремі середньовисокотехнологічні галузі (підгалузі) другої групи (за методикою OECD [3]) зникли або перебувають на межі існування через отримання Україною статусу асоційованого члена Євросоюзу. Крім того, ряд форсмажорних чинників політичного і військового характеру суттєво вплинули, і впливатимуть у майбутньому, на ефективність експортно-імпоротної діяльності України, особливо східних регіонів України.

Для вирішення цих проблем найбільш ефективними, на нашу думку, будуть наступні заходи:

- вибір високотехнологічних галузей економіки для першочергового інвестування;

- терміновий перегляд механізмів державного регулювання інноваційного розвитку держави;

- впровадження ефективного механізму мотивування і стимулювання розвитку малих інноваційних підприємств, здатних генерувати інноваційні ідеї та підприємницькі пропозиції;

- розробка, затвердження та ефективна реалізація механізму взаємодії органів державної підтримки і розвитку інноваційної сфери в Україні;

- стимулювання та внутрішня підтримка міжнародного співробітництва в інноваційній сфері, у т. ч. активізація регіональних процесів такої співпраці, інструментарієм якого є єврорегіони, котрі інтегрують позитивні тенденції «нової конкуренції», «нової регіоналізації» та здобутків нової економіки, що базується на знаннях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Звіт Антимонопольного комітету України за 2015 рік / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=122547&schema=main>.
2. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
3. Classification of manufacturing industries based on technology. OECD: ANBERD and STAN databases, May 2003 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oecd.org/industry/ind/40230754.pdf>.

ІРИНА ПИВОВАР

Науковий керівник:

К.е.н., доц. Комар Н. В.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ В РАМКАХ ОЧЕС

На сучасному етапі розвитку світового господарства та міжнародних зв'язків спостерігається все більше поглиблення взаємозалежності національних економік та зростання інтеграційних процесів. В умовах глобалізації країни змушені об'єднувати свої зусилля в політичній, економічній та соціальній сферах задля підвищення ефективності своєї зовнішньоекономічної діяльності та вирішення глобальних проблем суспільства. Для України досить гостро актуалізується пошук механізмів адаптації національної економіки до світогосподарських викликів, особливо в умовах впливу глибокої політичної та економічної кризи. Саме тому, успішне вирішення національних економічних проблем вбачається можливим в умовах всебічного сприяння процесам регіональної і субрегіональної економічної інтеграції [1].

На даний час основним пріоритетом української інтеграційної стратегії є курс у напрямку поглиблення торговельно-економічного співробітництва з Європейським Союзом. Проте, країні необхідно розглядати також альтернативні варіанти інтеграційної спрямованості, серед яких найдоцільнішим є «чорноморський» напрям, що реалізується через участь в Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). ОЧЕС являє собою субрегіональне об'єднання 12 країн Чорноморського регіону: Азербайджан, Албанія, Болгарія, Вірменія, Греція, Грузія, Молдова, Румунія, Сербія, Росія, Туреччина та Україна [2].

Географічне положення країн дозволяє реалізувати торговельний потенціал Чорноморського субрегіону шляхом відновлення історичних напрямків торгівлі – «шовкового шляху» та «з варяг у греки». Крім того,